

(*)Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentation

The Business Administration and Tourism School of Ourense is located in the Business & Lawl Building of the University Campus in the heart of of the city.

The educational offer for the next course 2017-2018 is:

Titles of Degree:

- **Degree in Business Administration**
- **Degree in Tourism**
- **Double Degree Program "Business Administration + Computing Engineering"**
- **Double Degree Program "Business Administration + Law"**
- **Double Degree Program "Tourism + History"**
- **International Double Degree in Business Administration (Germany & Spain)**

Since the academic year 2015-2016, thanks to a Inter-Institutional cooperation agreement with Hochschule Bremerhaven, the Business Administration and Tourism School offers a **International Double Degree Programme** in Business Administration & Management at the **University of Vigo** and Bachelor of Arts in Business Administration at **Hochschule - Bremerhaven**. And for a third year, the **Business Administration International Program** is offered with more than 60 credits taught in English. Since 2016-17 we offer the **Tourism International Program** with more than 39 credits taught in English.

With these agreements and programs the Business Administration and Tourism School is comitted to the internationalization of studies and the participation of students in mobility and exchanges programs, thus opening up a range of new horizons and future options.

Regarding POSTGRADUATE COURSES of the Business Administration and Tourism School:

- **Master Degree in Inland Tourism and Health Management and Planning**
- **MBA in Sport**

To obtain more information visits our page web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

Come and visit us!

Organization chart

DECANAL TEAM

Dean

Elena Rivo López
Telephone: 988 368 800
e-mail: decano.eto@uvigo.es

Vicedean of Academic Planning

Mónica Villanueva Villar
Teléfono: 988368714

e-mail: monicavv@uvigo.es

Vicedean of Undergraduate Studies and ICT

Javier Sánchez Sellero
Teléfono: 988368742
e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedean of Quality

Miguel Rodríguez Méndez
Teléfono: 988 368 760
e-mail: miguel.r@uvigo.es

Vicedean of International Relations

Elena De Prada Creo
Telephone: 988 368 726
e-mail: edeprada@uvigo.es

Secretary

María Beatriz González Sánchez
Telephone: 988368712
e-mail: bgonzale@uvigo.es

Location

Jurídico-Empresarial Building
University Campus Las Lagunas
32004 Ourense

Caretaker's office: + 34 988 368 700.

Student enrollment office: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Deanship Secretary: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Foreign Relations: edeprada@uvigo.es

General Information: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34988 368 923.

Page web: www.fcetou.uvigo.es

(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas

Subjects

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
004G020V01701	Commercial Research	1st	6
004G020V01702	Financial planning	1st	6
004G020V01901	Auditing	1st	6
004G020V01902	Basic Aspects of the employment relationship and implications for social security matters	1st	6
004G020V01903	Foreign language for the company	1st	6
004G020V01904	Corporate tax treatment 2	1st	6
004G020V01905	Work sociology	1st	6

O04G020V01906	Innovation management	1st	6
O04G020V01907	Creation and viability of companies	2nd	6
O04G020V01908	Design of budgetary control systems	2nd	6
O04G020V01909	Financial markets	2nd	6
O04G020V01910	Sectorial marketing	2nd	6
O04G020V01911	Internal company control and simulation	2nd	6
O04G020V01912	Statistical operational techniques	2nd	6
O04G020V01991	Final Year Dissertation	2nd	12

IDENTIFYING DATA**Investigación comercial**

Subject	Investigación comercial			
Code	004G020V01701			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
Lecturers	Rodríguez Comesaña, Lorenzo			
E-mail	loroco@uvigo.es			
Web				
General description	Investigación comercial é unha materia obrigatoria que consta dun total de 6 créditos ECTS que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal. Esta materia pretende que o estudante adquira unha visión ampla das diversas técnicas de recollida da información e familiarícese cos sistemas de análises e interpretación dos datos. O obxectivo final da materia é que o alumno sexa capaz de desenvolver un proceso de investigación comercial			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer qué son, para qué sirven e cales son os diferentes tipos de sistemas de ditribución turística			
Comprensión do proceso de investigación comercial dende un punto de vista teórico e aplicado.	B1 B13	C6	
Manexo das técnicas máis empregadas na recolección e análise da información.	B1 B13	C6	
Capacidade de abordar de xeito eficaz actividades relacionadas co proceso de investigación comercial.	B1 B5 B13	C6	D3

Contidos

Topic	
Tema 1: O papel da investigación comercial	Obxectivos do tema. Concepto. Aplicacións. Limitacións. Consideracións éticas. Tipos de investigación. Etapas. Fontes de información.
Tema 2: Investigación exploratoria. Técnicas cualitativas	Obxectivos do tema. Características. Reunión de grupos. Entrevista en profundidade. Técnicas proyectivas. Observación.
Tema 3: Investigación causal e descriptiva. Técnicas cuantitativas	Obxectivos do tema. Características. Experimentación. Enquisas ad hoc. Enquisas periódicas.
Tema 4: Medición e escalas	Obxectivos do tema. Medición e propiedades das escalas. Escalas básicas. Escalas comparativas. Escalas non comparativas. Creación de escalas. Avaliación das escalas.
Tema 5: Deseño do cuestionario	Obxectivos do tema. Concepto e funcións do cuestionario. Tipos de preguntas. Elaboración das preguntas. Estrutura e secuencia do cuestionario. Pretest do cuestionario.
Tema 6: Deseño e procedemento de muestreo	Obxectivos do tema. Conceptos básicos. Etapas na selección da mostra. Muestreo non probabilístico. Muestreo probabilístico. Cálculo do tamaño da mostra.
Tema 7: Análise dos datos	Obxectivos do tema. Consideracións previas. Etapas. Codificación. Análise univariante. Análise bivariante. Análise multivariante

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	29	30	59
Resolución de problemas	20	31	51
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Probas de resposta curta	2	12	14

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Presentación dos obxectivos e contidos da materia, metodoloxía de traballo e sistemas de avaliación.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia, complementada co uso de medios audiovisuais e a formulación de cuestións dirixidas aos estudantes para facilitar a aprendizaxe. Recoméndase ao estudante que traballe previamente o material colgado en faitic, co fin de seguir as explicacións e participar activamente nas devanditas cuestións.
Resolución de problemas	En cada práctica realizaranse actividades (aplicación de conceptos, exercicios ou casos de estudo) coa finalidade de aplicar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos nas sesións maxistras. Os estudantes traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor. Estas sesións prácticas terán lugar en seminarios ou aulas de informática.
Prácticas autónomas a través de TIC	Ao finalizar un tema teórico abrírase un test na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral. Trátase de actividades non presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno e que deberán realizarse nos prazos sinalados.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas	Cada estudante solicitaralle ao profesor as aclaracións que estime oportunas para comprender mellor a materia e desenvolver con éxito as actividades propostas. Ademais o profesor establecerá ao principio de curso un horario para tutorías individuais ao que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Resolución de problemas	A valoración neste contexto pode consistir na entrega de exercicios, exposicións orais ou a realización dun test.	30	B1 B5 B13	C6	D3	
Prácticas autónomas a través de TIC	Avaliarase a resolución dos cuestionarios vinculados ás sesións maxistras	10	B13	C6	D3	
Probas de resposta curta	Proba escrita que inclúe preguntas directas e breves sobre aspectos concretos do programa da materia. Será necesario aprobar esta proba para avaliar o resto.	60	B1 B5	C6		

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesario obter unha puntuación mínima de cinco puntos, sendo condición imprescindible obter como mínimo un 5 sobre 10 na proba de resposta curta.

A puntuación obtida nas prácticas mantense na convocatoria de xuño e xullo do curso académico en vigor pero non se gardará para cursos sucesivos.

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante da materia e concíbense de forma flexible. En consecuencia, pode ser necesario realizar axustes ao longo del curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que pudesen surxir. Asimismo,

aportarase ao estudantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

Malhotra, N.K., **Investigación de mercados. Conceptos esenciales**, Pearson, 2016

Complementary Bibliography

Fernandez Nogales A, **Investigación y técnicas de mercados 2 ed**, 2004,

Hair, J., Bush, R. & Ortinau, D., **Investigación de mercados**, 2010,

Malhotra, **Investigación de mercados, un enfoque aplicado**, 2010,

Santesmases, M., **Diseño y análisis de encuestas en investigación social t de mercados**, 2005,

---

Recomendacións**Other comments**

Esta guía docente anticipa las líneas generales que se deben llevar a cabo con el alumnado en esta materia, principalmente los que opten por una evaluación continua, concibiéndose el proceso de forma flexible. En consecuencia, puede requerir reajustes a lo largo del año académico causados por la propia dinámica de la clase y el grupo de destinatarios real, o por la relevancia de las situaciones que puedan surgir. Así mismo, se le aportarán al alumnado la información y pautas que sean necesarias en cada momento del proceso formativo.

IDENTIFYING DATA**Planificación financeira**

Subject	Planificación financeira			
Code	O04G020V01702			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	García Llorens, Luís Vicente			
Lecturers	García Llorens, Luís Vicente Sánchez Fernández, Patricio			
E-mail	llorens@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é que o alumno saiba facer un diagnóstico das necesidades financeiras da empresa e elaborar a planificación financeira da mesma a curto e longo prazo.			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Saber facer un diagnóstico das necesidades financeiras de unha empresa	B1 B2 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a curto prazo de unha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Elaborar a planificación financeira a longo prazo de unha empresa	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14	C1 C5 C6 C7 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Topic	
Tema 1. Análise e interpretación de estados financeiros.	-
Tema 2. Diagnóstico económico-financeiro.	-
Tema 3. Estados financeiros previsionais a curto prazo.	-
Tema 4. Estados financeiros previsionais a longo prazo	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	10	10	20
Resolución de problemas	40	65	105
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	22.5	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do profesor dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Posibilidade de resolución e desenvolvemento de exemplos prácticos co obxectivo de clarificar os conceptos teóricos. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistras, con resolución guiada polo docente. Posibilidade de desenvolvemento de caso integral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Traballo de realización de problemas, exercicios, casos prácticos e tarefas similares

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Resolución de problemas	Evidencias da aprendizaxe teórico-práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	40	B1	C1	D1	
			B2	C5	D2	
			B3	C6	D3	
			B5	C7	D4	
			B8	C9	D5	
			B9	C10		
			B10	C11		
			B11	C12		
			B12	C13		
			B13	C14		
			B14	C15		
				C16		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dunha proba escrita presencial sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destrezas na práctica e adaptación a novas situacións. Poderase esixir un nivel mínimo para superala	60	B1	C1	D1	
			B2	C5	D2	
			B3	C6	D3	
			B5	C7	D4	
			B8	C9	D5	
			B9	C10		
			B10	C11		
			B11	C12		
			B12	C13		
			B13	C14		
			B14	C15		
				C16		

Other comments on the Evaluation

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias que dá dereito a matrícula de cada curso académico. A concreción das actividades a realizar dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar en grupo, etc. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2016-2017. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade. Condutas inadecuadas, contrarias e prexudiciais para a convivencia e a súa corrección, poderán carrexar sancións. As diferenzas entre os sistemas de avaliación entre os distintos centros que imparten o Grao en Administración en Dirección de Empresas na Universidade de Vigo son xustificadas pola necesidade de adaptar a medición da consecución dos mesmos resultados de aprendizaxe e adquisición das mesmas competencias ás diferentes organizacións docentes de cada Centro, especialmente en relación ao tipo de grupos e número medio de alumnos por grupo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Cibrán Ferraz, P. ; Prado Román, C.; Crespo Cibrán, M.A.; Huarte Galbán, C., **Planificación Financiera**, 2013,
 Cibrán, P; Villanueva, M; Fernández, T, **Planificación Financiera. Financeira. Teoría e casos prácticos**, 2008,
 Cibrán, P; Villanueva, M, **Xestión Financeira. Teoría e casos prácticos**, 2005,
 Durbán, S, **Planificación financeira na práctica empresarial**, 2010,
 Mariño Garrido, T., **Claves para el análisis económico-financiero**, 2009,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202
 Contabilidade financeira II/O04G020V01401
 Decisións de investimento/O04G020V01402
 Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301
 Análise contable/O04G020V01601
 Contabilidade de custos/O04G020V01602
 Decisións de financiamento/O04G020V01501

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumno na materia e se concíbe flexible, en consecuencia, pode requirir axustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achégaselle ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA				
Auditoría				
Subject	Auditoría			
Code	004G020V01901			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				
Web	http://http://maytefernandez.webs2.uvigo.es/			
General description	<p>Esta materia relaciónase especialmente cos contidos incluídos na materia de Contabilidade financeira de segundo curso.</p> <p>A auditoría financeira é unha das especializacións do profesional contable e os créditos da materia deben proporcionar ao alumno os coñecementos e habilidades básicos para un futuro desenvolvemento profesional neste ámbito concreto da *auditoría ou, máis xenérico, da análise contable. A materia se *adecua ao perfil profesional e académico da titulación, xa que a *auditoría é unha especialización profesional que capacita para o desempeño de funcións propias da xerencia e o asesoramento empresarial.</p> <p>Os campos profesionais nos que se proxecta son, ademais da auditoría de contas, o deseño e planificación dunha contabilidade, a xestión contable, o asesoramento contable, entre outros.</p>			

Competencias
Code
B1 Capacidade de análise e síntese
B5 Habilidades de comunicación oral e escrita
B10 Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13 Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C6 Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C8 Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16 Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1 Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe			
Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar o marco legal e institucional que regula a actividade de auditoría de contas.	B5	C6	
identificar os procedementos e prácticas da auditoría de contas en casos concretos das diferentes áreas da empresa.	B1	C6	
Aplicar os coñecementos adquiridos para solucionar de maneira efectiva futuras situacións profesionais do auditor en calquera das áreas da empresa.	B5 B10	C8	D1
Buscar, identificar e interpretar os datos económico que ofrece a empresa co obxectivo de propor os axustes de auditoría adecuados.	B1 B13	C16	

Contidos	
Topic	
1. Fundamentos económicos, sociais, históricos e normativos	1.1. A información empresarial: as contas anuais. 1.2. O control sobre a información contable. 1.3. Definición e *encuadramiento da *auditoría de contas. 1.4. O mercado da *auditoría de contas.
2. Contexto normativo da auditoría de contas.	2.1. O contexto económico-social, institucional e legal. 2.2. Lei e Regulamento de auditoría. 2.3. Normas Técnicas de auditoría.

3. Descrición do proceso dunha auditoría	3.1. Unha visión global do proceso. 3.2. Aceptación do encargo. 3.3. Planificación: identificación de riscos, determinación da importancia relativa e documentación do traballo de planificación. 3.4. Execución: obtención de evidencias. 3.5. Emisión do informe
4. Auditoría do ciclo de compras-pagos	4.1. Introducción. 4.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 4.3. Identificación de riscos específicos. 4.4. Obxectivos e procedementos
5. Auditoría do ciclo de vendas-pagos.	5.1. Introducción. 5.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 5.3. Identificación de riscos específicos. 5.4. Obxectivos e procedementos.
6. Auditoría do ciclo existencias.	6.1. Introducción. 6.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 6.3. Identificación de riscos específicos. 6.4. Obxectivos e procedementos.
7. Auditoría da área de inmovilizado material e *intangibles.	7.1. Introducción. 7.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 7.3. Identificación de riscos específicos. 7.4. Obxectivos e procedementos.
8. Auditoría dos activos financeiros non comerciais.	8.1. Introducción. 8.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 8.3. Identificación de riscos específicos. 8.4. Obxectivos e procedementos.
9. Auditoría dos pasivos financeiros non comerciais.	9.1. Introducción. 9.2. Principios e normas xeralmente aceptados. 9.3. Identificación de riscos específicos. 9.4. Obxectivos e procedementos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos de aula	20	40	60
Resolución de problemas	7.5	15	22.5
Lección maxistral	15	30	45
Outras	7.5	15	22.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos de aula	Actividade na que se formulan problemas ou proxectos na aula, que o estudante desenvolve baixo as directrices e supervisión do profesor.
Resolución de problemas	Realización de exercicios e/ou traballos de casos concretos que representen a situación real da empresa co obxectivo de detectar *incorreccións contable, propor as correccións oportunas e determinar o seu efecto no informe de auditoría
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos teórico/prácticos sobre a materia co obxecto de establecer as bases teóricas e/ou as directrices dun traballo, exercicio ou proxectos a desenvolver polo estudante. O profesor pode solicitar a participación dos alumnos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Realización por parte dos alumnos de supostos e traballos na aula, baixo a supervisión do profesor
Resolución de problemas	Resolución dos supostos palntexados polo profesor en grupo, constituindo equipos de auditoría, e comentando os resultados acadados entre os diversos grupos.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballos de aula	Realización de problemas e traballos por parte do alumno, tanto individual como en grupo.	20	B1 C8 D1 B5 C16 B10 B13

Resolución de problemas	Realización dun exame teórico-práctico co contido da materia.	60	B1 B5	C6 C8 C16
Outras	Probas diversas sobre cuestións concretas para avaliar o grao de comprensión da materia e expor accións de mellora	20		C6 C8 C16

Other comments on the Evaluation

A aplicación concreta das metodoloxías de avaliación continua (sesión maxistral, traballos na aula e probas tipo test) poden diferir entre centros, debido ás particularidades de cada un deles. Así mesmo estas metodoloxías son de aprendizaxe e deben servir para axudar a preparar o exame final. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2016-2017. Non caso de conflito ou disparidade entre as datas dous exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU. As cualificacións obtidas no sistema de avaliación continua manteranse na convocatoria de xullo. Nas seguintes convocatorias a cualificación do exame representará o 100% da avaliación da materia. Os alumnos que non participen activamente en clases ou non superen o 80% das actividades propostas na avaliación continua poderán superar a materia coa realización do exame teórico-práctico sobre o contido da materia. Nese caso, a nota deste exame representará o 100% da cualificación final da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Arenas Torres, P. , Moreno Aguayo, A., **Introducción a la auditoría financiera. Teoría y casos prácticos**, 2012,

De la Peña Gutiérrez, A., **Auditoría: un enfoque práctico.**, 2008,

Alvarado Riquelme, M., **La Auditoría financiera : casos prácticos de au[di]toría de cuentas anuales elaboradas bajo principios nacionales e internacionales**, 2008,

Orta Pérez, M.; Castrillo Lara, L.A.; Sánchez-Mejías, I. Sierra, G.J, **Fundamentos teóricos de auditoría financiera**, 2012,

Gutiérrez Vivas, G., **Informe de auditoría de cuentas según las normas internacionales de auditoría adaptadas a España**, 2014,

Sánchez Fernández de Valderrama, J.L., **Teoría y Prácticas de la auditoría I**, 2016,

Memento auditoría de cuentas 2017-18, 2017,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Simulación e control interno de empresas/O04G020V01911

Subjects that it is recommended to have taken before

Empresa: Matemática das operacións financeiras/O04G020V01202

Contabilidade financeira II/O04G020V01401

Empresa: Contabilidade financeira I/O04G020V01301

Análise contable/O04G020V01601

IDENTIFYING DATA**Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social**

Subject	Aspectos básicos da relación laboral e implicacións en materia de seguridade social			
Code	O04G020V01902			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Dereito público especial			
Coordinator	González Gil, Eduardo			
Lecturers	González Gil, Eduardo			
E-mail	egongil@gmail.com			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
General description	Estudo das institucións principais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social desde unha perspectiva fundamentalmente empresarial e orientada, por tanto, á formación que nesta materia debe adquirirse no Grao en Administración e Dirección de Empresas. O obxectivo da materia céntrase en dar a coñecer os aspectos básicos da relación laboral e as implicacións para a empresa en materia de Seguridade Social.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer, comprender, interpretar e analizar criticamente as principais institucións e fontes do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	A1	B1	C1	D1
	A2	B2	C4	D2
	A3	B5	C6	D3
	A4	B8	C7	D4
	A5	B9	C9	D5
		B10	C11	
		B11	C13	
		B13		
		B14		

Contidos

Topic	
PARTE I. RELACIÓN LABORAL E EMPREGO	Presupostos configuradores. Especial referencia ao traballo por conta allea e á dependencia. O traballo autónomo. O Estatuto do Traballador
Tema 1. Presupostos configuradores da relación laboral e contrato do traballo.	Autónomo. O traballador autónomo economicamente dependente. Contrato de traballo. Concepto.- Partes: traballador e empresario.- Capacidade do traballador. A idade.- Estranxeiros e nacionais de Estados membros da Unión Europea.- Nulidade do contrato.- Forma. Presunción de contrato. Copia básica e dereitos de información do traballador.- Período de proba.- A non concorrencia. Pactos de exclusividade e de permanencia.
Tema 2. Modalidades de contrato de traballo	Contratos indefinidos. Fixo discontinuo. De apoio aos emprendedores. Mozo por microempresa ou autónomo. Novos proxectos de emprendemento xove. Contratos formativos. Contrato para a formación.- Contrato en prácticas. Contratos temporais estruturais. Obra ou servizo determinado.- Eventual.- Interinidade. Contratos temporais de fomento do emprego. Discapacitados.- De remuda. Regras xerais aplicables a todos os contratos temporais. Contrato a tempo parcial. Concepto. Forma.- Voluntariedade. Tránsito a xornada completa e viceversa.- Horas complementarias e horas extraordinarias
Tema 3. Intermediación, fomento do emprego e relacións triangulares de traballo	Intermediación. Servizos públicos de emprego e axencias de colocación. Fomento do emprego. Subvencións e bonificacións. Relacións triangulares de traballo. A descentralización produtiva. Contratas e subcontratas e cesión ilegal de traballadores.- Empresas de traballo temporal.- Sucesión de empresa.
Tema 4. Retribución	Concepto. Clases de salarios. Non discriminación por razón de xénero. Presunción de salario.- Percepcións non salariais.- Estrutura salarial. Salario base e complementos salariais.- Salario mínimo interprofesional.- Absorción e compensación.- Gratificacións extraordinarias.- Pago do salario. Moura e anticipos. Documentación.- Aseguramento do pago. O Fondo de Garantía Salarial. Os créditos salariais preferentes. Inembargabilidade.
Tema 5. Tempo de traballo	Regulación da xornada de traballo ordinaria. Xornada máxima.- Tempos de traballo e tempos de descanso.- Xornadas especiais. Horas extraordinarias. Distribución do tempo de traballo e de descanso. O calendario laboral.- O horario.- Traballo nocturno e a quendas.- Descansos semanais e festivos.- Vacacións anuais.- Permisos e outras ausencias do traballo.- Xornada e conciliación da vida familiar e laboral.
Tema 6. Prevención de riscos laborais	A LPRL e a súa normativa de desenvolvemento.- Dereitos e obrigacións.- Servizos de prevención.- Consulta e participación dos traballadores.- Responsabilidades.
Tema 7. Poder de dirección e vicisitudes da relación laboral	Poder de dirección do empresario. Concepto.- A clasificación profesional. O grupo profesional. Mobilidade funcional.- Mobilidade xeográfica. Traslados. Desprazamentos.- Modificación substancial das condicións de traballo. Suspensión do contrato. Concepto e efectos xerais.- Causas de suspensión.- Excedencia para coidado de fillos e para coidado de familiares.- Excedencia voluntaria

Tema 8. A extinción do contrato.	Introdución. Concepto. Causas. O recibo de liquidación. Por cumprimento e por vontade das partes. Por causas validamente pactadas.- Expiración do termo.- Por mutuo acordo. Por desaparición ou incapacidade dunha das partes. Por causas atinentes ao empresario.- Por causas atinentes ao traballador Por vontade unilateral do traballador. Dimisión e abandono.- Resolución causal por decisión do traballador Por vontade unilateral do empresario. O concepto de despedimento.- Tipoloxía. O despedimento disciplinario e a potestade disciplinaria. O despedimento por causas obxectivas. O despedimento colectivo.
PARTE II. EMPRESA E SEGURIDADE SOCIAL: OBRIGACIÓNS DE SEGURIDADE SOCIAL DO EMPLEADOR	A Seguridade Social. Antecedentes e evolución histórica.- O texto refundido da LGSS.- Ámbito subxectivo de protección.- Niveis profesional ou contributivo e asistencial ou universal.- Réxime xeral e réximes especiais.-
Tema 9. Introdución: trazos básicos do sistema de Seguridade Social	Xestión. Entidades xestoras e servizos comúns.- Entidades colaboradoras. As mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais. As empresas: colaboración obrigatoria e voluntaria. Especial atención á incapacidade temporal. As melloras voluntarias. Os riscos profesionais. O accidente de traballo. A enfermidade profesional. Riscos durante o embarazo e a lactación natural. Cancro ou enfermidade grave de menor
Tema 10. Actos de encadramento, cotización, responsabilidade en orde ás prestacións e recadación	Actos de encadramento. Inscripción de empresas. Afiliación. Altas: altas reais. Altas de pleno dereito. Situacións asimiladas ao alta. Baixas.- Cotización. Bases de cotización. Tipos de cotización.- Responsabilidade en orde ás prestacións. Principio de automaticidade. Recadación de cotas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	35.5	32.5	68
Estudo de casos/análises de situacións	17	17	34
Probos de tipo test	3	45	48

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Probos de tipo test	100	A1 B1 C1 D1 A2 B2 C4 D2 A3 B5 C6 D3 A4 B8 C7 D4 A5 B9 C9 D5 B10 C11 B11 C13 B13 B14

Other comments on the Evaluation

I. AVALIACIÓN FIN DE CARREIRA:

Sistema de avaliación final. O alumno terá dereito a ser avaliado na convocatoria de fin de carreira mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia.

II. AVALIACIÓN DECEMBRO/XANEIRO:

(i) Sistema de avaliación continua. Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir o tres requisitos seguintes:

1. Acreditar asistencia a un 80% das clases [maxistras, grupos medianos e accións titoriais-, sen que, salvo casos excepcionais [ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico-, permítase xustificar a ausencia.
2. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media que resulte dos tres test que realizará ao longo do cuadrimestre. As próbas tipo test realizaranse aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre.
3. Obter no tres probas tipo test unha cualificación superior a 4. Próbalas tipo test incluírán preguntas de clase maxistral (68%), de grupo mediano (20%) e de accións titoriais (12%).

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación superior a 4 nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa unicamente una das probas cunha cualificación inferior a 4, poderá optar por ir ao exame final con toda a materia ou examinarse na data oficialmente prevista unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desa parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%).

En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado a xuízo das profesoras [ex. ingreso hospitalario-, non puidese realizar algunha do tres probas na data prevista para iso, poderá examinarse desa parte na convocatoria de maio sen penalización algunha.

(ii) Sistema de avaliación final. O alumno que non desexe acollerse ao sistema de avaliación continua ou que non cumpra os requisitos esixidos para aprobar a materia, terá dereito a ser avaliado na convocatoria de decembro/xaneiro mediante a realización dun exame final que representa o 100% da cualificación na materia. O exame final, que terá lugar na data oficialmente prevista, consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

III. AVALIACIÓN XUÑO-XULLO:

Se o alumno non aproba a materia na avaliación de decembro/xaneiro, a nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo, conforme a criterios similares aos previstos para a primeira avaliación, aínda que cunha ponderación maior da parte suspensa, de modo que se un alumno ten suspensa cunha cualificación inferior a 4 unha soa do tres probas, poderá examinarse da parte suspensa na data fixada para a convocatoria de xuño-xullo, pero na cualificación desa parte suspensa faráselle a media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (20%) e a obtida na convocatoria de xuño-xullo (80%). En todo caso, o alumno poderá optar pola realización dun exame final con toda a materia da materia. O exame final consistirá nunha proba tipo test, que incluírá aspectos teóricos e prácticos da materia tratados en clases maxistras, grupos medianos e accións titoriais.

A nota obtida na avaliación continua non se conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno deberá someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas non calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para ou curso 2017-2018. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AA.VV., **LEGISLACIÓN: Código/legislación de normas laborales y de seguridad social de cualquiera de las editoriales existentes en el mercado actualizadas a 2017**, última edición, Tecnos, Civitas, Aranzadi, Colex, Tirant lo Blanc., 2017

AA.VV., FERNÁNDEZ DOCAMPO, M^a.B., FERNÁNDEZ PROL, F. (Coord.), **Casos prácticos de Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social**, última edición, Netbiblo,

BLASCO LAHOZ, JF., LÓPEZ GANDÍA, J., MOMPALMER CARRASCO, MA., **Curso de Seguridad Social**, última edición., Tirant lo Blanch, Valencia,

AA.VV., VELASCO PORTERO, T., NÚÑEZ-CORTÉS CONTRERAS, P., (Dir.), **Derecho del Trabajo y de la Seguridad Social para Titulaciones no jurídicas**, última edición, Tecnos,

---

IDENTIFYING DATA**Lingua estranxeira para a empresa**

Subject	Lingua estranxeira para a empresa			
Code	004G020V01903			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Inglés			
Department	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinator	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
Lecturers	Figueroa Revilla, Beatríz Olga			
E-mail	revilla@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é introducir ao alumno na comunicación empresarial en inglés. Para iso traballaranse distintos contextos do mundo da empresa que proporcionarán o input léxico do curso, así como unha serie de funcións comunicativas que permitirán ao alumno desenvolverse basicamente no seu contexto profesional, tanto de forma oral como escrita.			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Capacidade de análise e síntese	A3	B1
Pensamento crítico e autocrítico		B2
Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado	A4	B5 B7 B8
Habilidades de comunicación oral e escrita		B5 B7

Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia			B6
Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira			B7
Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación			B8
Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo			B9
Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A5		
Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado	A1 A2	B14	
Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial			D1
Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas			D2
Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos			D3
Compromiso ético no traballo			D4
Motivación pola calidade e mellora continua			D5

Contidos

Topic	
Module 1: Jobs and Companies	Lexical Input: Company Structure, types of companies, positions, departments and activities in a company. Communication: face to face communication, greeting, introducing, small talk
Module 2: Retailing	Lexical Input: retailing, e-retailing, product description Communication: communication over the phone
Module 3: Finance	Lexical Input: banking, stock exchange Communication: describing facts and figures, trends and market movements
Module 4: Marketing	Lexical Input: marketing, e-marketing, advertising, brands Communication: correspondence, email and letter writing, applying for a job: letters of application, CV writing

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballos de aula	14	10	24
Prácticas de laboratorio	58	10	68
Lección maxistral	14	5	19
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Probas de tipo test	1	10	11
Traballos e proxectos	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios de idiomas).
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballos de aula	Para aprender unha lingua estranxeira é necesario que o profesor faga un seguimientto dos alumnos para poder corrixir os erros e asegurarse do progreso adecuado do proceso de aprendizaxe. Isto realizarase durante o traballo realizado na prácticas de laboratorio e na aula, así como a través das correccións do traballo escrito elaborado fóra do aula.
Prácticas de laboratorio	Para aprender unha lingua estranxeira é necesario que o profesor faga un seguimientto dos alumnos para poder corrixir os erros e asegurarse do progreso adecuado do proceso de aprendizaxe. Isto realizarase durante o traballo realizado na prácticas de laboratorio e na aula, así como a través das correccións do traballo escrito elaborado fóra do aula.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Resolución de problemas e/ou exercicios	probas escritas e orais para resolver exercicios relacionados cos contidos do curso, tanto gramatical como léxicos, coa finalidade de demostrar as 4 destrezas comunicativas en inglés.	50	B1 B2 B5 B6 B7 B8	D1 D4 D5
Probas de tipo test	probas escritas para comprobar a comprensión de textos e o avance da adquisición de léxico e conceptos gramaticales.	20	A1 A2 A3 B8	B5 B6 B7 D5
Traballos e proxectos	elaboración e presentación de pequenos traballos e proxectos en inglés relacionados cos contidos do curso	30	A3 A4 A5 B6 B7 B8 B9 B14	B1 D1 D2 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2016-2017. En caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

CLARK, S., **In Company. Intermediate**, MacMillan, 2003

HOLLET, V., **Business Opportunities**, Oxford University Press, 2002

JONES-MACZIOLA, S. & WHITE, G., **Further Ahead**, Cambridge University Press, 2002

TULLIS, G. & TRAPPE, T., **Insights into Business**, Longman, 2000

SWEENEY, S., **Communicating in Business**, Cambridge University Press, 2005

DUCKWORTH, M., **Business Grammar and Practice**, Oxford University Press, 2009

KOESTER, A. et al., **Business Advantage Intermediate**, Cambridge University Press, 2012

LÓPEZ, S. & WATT, D., ed, **Diccionario Oxford business español-inglés, inglés-español = The Oxford Business Spanish dictionary Spanish-English, English-Spanish**, Oxford University Press, 2002

ALCARZ VARÓ, E. & HUGHES B., **Diccionario de Términos Económicos, Financieros y Comerciales, Inglés - Español, Spanish - English**, Ariel, 2005

LOZANO IRUESTE, J.M., **Diccionario Bilingüe de Economía y Empresa, Inglés - Español, Español - Inglés**, Pirámide, 2000

SILVA, T. et al., **Diccionario cuatrilingüe de marketing y publicidad**, Abecedario, 2009

ROSENBERG, M., **Business Advantage. Personal Study Book**, Cambridge University Press, 2012

Recomendacións

Other comments

Compre ter estudiado as materias de inglés no bachelato

IDENTIFYING DATA**Réxime fiscal da empresa II**

Subject	Réxime fiscal da empresa II			
Code	004G020V01904			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía aplicada			
Coordinator	Vaquero García, Alberto			
Lecturers	Vaquero García, Alberto			
E-mail	vaquero@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
General description	RFEII é unha materia que analiza a xestión e liquidación de impostos autonómicos e locais e a xestión e liquidación do Imposto sobre o Valor Engadido.			

Competencias

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente	B1 B3 B10	C16
Entender os efectos da tributación sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades económicas e alteracións patrimoniais.	B1 B10	A2 C4 C8
Potenciar a capacidade de traballar en equipo buscando atopar as mellores solucións tributarias	B9 B13	D1
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso	B1 B5 B10	C8

Contidos

Topic	
Parte I: Os tributos no sistema fiscal español	Cuestións básicas. Normativa reguladora. Os sistemas de financiamento autonómico. Principios e criterios para a coordinación da autonomía financeira. Un repaso ás principais figuras impositivas. Os impostos do sistema fiscal español. O esquema liquidatorio dos impostos.
Tema 1: A organización territorial do sistema fiscal español	Administracións que nos esixen os impostos. Os recursos do réxime común. Os recursos do réxime foral. Os recursos do réxime especial por situación xeográfica

Parte II: Tributos autonómicos e locais
Tema 2: O Impuesto sobre Sucesións e Doazóns

Ámbito de aplicación. Feito Imponible. Relación do Imposto de Sucesións con outros impostos. Suxeito pasivo. Base Imponible. Base Liquidables. Tarifa e débeda tributaria. Liquidación do Imposto sobre Sucesións e Doazóns

Tema 3: O imposto sobre transmisións patrimoniais e actos xurídicos documentados

Conceptos básicos. As transmisións patrimoniales onerosas, as operacións societarias e actos xurídicos documentados. As transmisións patrimoniales onerosas: Feito Imponible, No suxección. Sujeito pasivo. Base Imponible. Regras especiais. Cota Tributaria. Operacións societarias: Operacións suxeitas. Base Imponible. Actos xurídicos documentados: Conceptos básicos. Documentos notariales, mercantiles e administrativos. Normas comúns: Exenciones e comprobacións dos valores.

Tema 4: Os tributos locais

Cuestións básicas. Recusos tributarios das entidades locais. As taxas. Os prezos públicos. As contribucións especiais. O Imposto sobre Construcións, Instalacións e Obras. O Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana. O Imposto sobre Bens Inmuebles. O Imposto sobre Actividades Económicas. O Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica..

Parte III: El Imposto sobre o Valor Engadido
Tema 5: Descrición xeral do IVE

Normativa básica de aplicación. Natureza e características. O Obxecto do imposto: O consumo. A armonización fiscal na UE. O principio da tributación no destino. Estrutura: Descrición da mecánica de liquidación do imposto. Ámbito de aplicación.

Tema 6: Feito Imponible. Suxeito pasivo e deveción do IVA

Operacións sometidas ao IVE. Operacións interiores, adquisicións intracomunitarias e importacións. Feito Imponible en operacións interiores: Entrega de bens e servizos por empresarios e profesionais. Supostos non suxeitos. Feito Imponible en adquisicións intracomunitarias. Feito Imponible en importacións de bens e operacións asimiladas. Exenciones. Lugar da realización do feito imponible. Sujeito pasivo. Deveción do IVE.

Tema 7:
Base Imponible. Tipos, deducións e devolucións. Réximes especiais

Cuantificacións da base imponible. Base Imponible: Regras especiais. Tipos impositivos. Deducións. Regra da prorratea. Devolucións. Réximes especiais.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	0.5	0	0.5
Lección maxistral	22	22	44
Estudo de casos/análises de situacións	17.5	17.5	35
Prácticas en aulas informáticas	5	5	10
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Outras	2.5	12	14.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	16	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Presentación do contido e obxectivos da materia. Metodoloxía de traballo e sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	Para cada tema o docente presentará na aula as cuestións máis relevantes e formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e efectos prácticos da norma tributaria. Posteriormente o alumno deberá revisar de forma autónoma os contidos expostos.
Estudo de casos/análises de situacións	Realizaranse sesións prácticas que terán lugar en aulas-seminario.
Prácticas en aulas informáticas	As sesións prácticas en aula informática faranse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas da Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado do caso na Plataforma Tema.

Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abriráse un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na Plataforma Tema, relativo ós contidos desenvolto na sesión maxistral e na práctica. Trátase de actividades que posibilitan o seguimento e avaliación do alumno, que deberá responder nos prazos sinalados.
-------------------------------------	--

Atención personalizada

Methodologies	Description
Estudo de casos/análises de situacións	Realizaranse supostos prácticos sobre os contidos da materia co obxecto de analizar a casuística fiscal
Prácticas en aulas informáticas	Durante as prácticas de laboratorio e informáticas, preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de adquisición das competencias, en xeral, e na realización das actividades propostas, en particular. Ademais, cada profesor establecerá ó comenzo do curso un horario para titorías individuais ó que o alumno pode acudir para resolver calquera tipo de dúbida referente á materia.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results			
Estudo de casos/análises de situacións	10	A2	B1 B3 B9	C8 C16	D1
Prácticas autónomas a través de TIC	20	A2	B10	C8	
Outras	0	A2	B1 B5 B13	C4 C8	
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	70	A2	B1 B10	C4 C8	

Other comments on the Evaluation

Convocatoria ordinaria:

Nesta asignatura realizarase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno. Para supera-la asignatura por avaliación continua deben cumprirse dúas condicións : 1. Acadar alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD e II.LL. proba IVE). 2. Obter alomenos 5 puntos na suma das dúas metodoloxías de avaliación propostas (probas test e probas ISD, ITPeAXD, II.LL. e IVE). A non presentación a calquera das dúas probas presenciais escritas suporá que o alumno deixa de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado se non acada alomenos un 25% da nota nas tres probas realizadas (test, proba ISD, ITPeAXD, II.LL., proba IVE). A nota final por avaliación continua será a suma das notas parciais obtidas ata ese momento. Aqueles alumnos que non teñan superado a materia por avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota, e a calificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Convocatoria extraordinaria:

A convocatoria extraordinaria consistirá nun examen final. Este examen valerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017-2018. No caso de conflito ou disparidad entre as datas dos

exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BOE, **Normativa do IVE,**

BOE, **Normativa do ITPeAXD,**

BOE, **Normativa do ISD,**

BOE, **Normativa de IILL,**

Albi Ibáñez, Emilio, **Sistema Fiscal Español. Volumen 1 y 2,** Ariel,

Moreno, M.C.e Paredes, **Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios Resueltos.,** Civitas,

Complementary Bibliography

Poveda Blanco, F.J., **Sistema fiscal: Esquemas y Supuestos Prácticos,** Deusto,

Pérez, J. , Sánchez, J. e Quintas, J., **Lecciones de Régimen Fiscal de la Empresa,** CEF,

---

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Socioloxía do traballo**

Subject	Socioloxía do traballo			
Code	O04G020V01905			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Vázquez Silva, Iria			
Lecturers	Vázquez Silva, Iria			
E-mail	ivazquez@uvigo.es			
Web				
General description	Esta asignatura centrase nos distintos aspetos da sociedade da información, o cambio na cultura, traballo e emprego en dita sociedade, prestando atención á segmentación do mercado laboral por xénero, procedencia e idade.			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Familiarizarse coas distintas teorías sociolóxicas que favorezan unha análise dos problemas laborais da sociedade actual.	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Comprender a importancia da necesidade do traballo en equipo favorecendo as exposicións escritas e orais dos alumnos.	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5
Identificar os problemas no ámbito laboral da sociedade moderna co obxectivo de lograr unha transformación e unha mellora social.	B1 B2 B5 B8	D3 D5
Potenciar a análise e o traballo crítico mediante o coñecemento das distintas teorías sociolóxicas que leven a unha mellora e a un compromiso ético coa sociedade.	B2	D3 D4 D5
Determinar a importancia da socioloxía como unha ferramenta fundamental para o desenvolvemento da sociedade.	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5

Contidos

Topic	
(*)TEMA 1: INTRODUCCIÓN Á SOCIOLOXÍA DO TRABALLO.	(*)

(*)TEMA 2: CAMBIO SOCIAL E A DIVISIÓN SOCIAL (*).
DO TRABALLO.

(*)TEMA 3: A TRANSFORMACIÓN DO TRABALLO E (*).
O EMPREGO NA SOCIEDADE DA INFORMACIÓN. INDICADORES DO MERCADO DE TRABALLO.

(*)TEMA 4: A SEGMENTACIÓN LABORAL: O (*).
XÉNERO NO MUNDO DO TRABALLO E A
ETNIFICACIÓN DO MERCADO LABORAL.

TEMA 5. A EXCLUSIÓN SOCIAL E O MERCADO DE
TRABALLO

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	16.5	0	16.5
Lección maxistral	35	0	35
Traballos e proxectos	0.5	50.5	51
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0.5	47	47.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Resolución de exercicios **individualmete ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Exercicios resoltos en clases coa axuda do profesor

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballos e proxectos	Exposición individual sobre un ensaio de socioloxía do traballo.	30	B1 B2 B5	D3 D4 D5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Preguntas de razoamento ou sobre conceptos da materia. Realizaranse dúas probas ao longo do cuadrimestre, eliminatorias de materia.	70	B1 B2 B5 B8 B9	D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

A descrición desta guía está pensada para a modalidade presencial. Terán dereito a realizar os parciais eliminatorios de materia, aqueles que acudan habitualmente a clase (asistencia ao 80% das clases como mínimo). A cualificación final en avaliación será segundo o seguinte criterio: Exposición do traballo individual (30%); Exame parcial (eliminatorio de materia) (35%); segundo exame (35%).

O alumnado que non asistan ás aulas terán dereito ao exame final con toda a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

CASTELLS, M., **LA ERA DE LA INFORMACIÓN**, vol. 1,2 y 3, 2008,

DEL CAMPO, S. & TEZANOS, J.F., **LA SOCIEDAD**, 2008,

LUCAS MARÍN, A., **LA REALIDAD SOCIAL. TRANSFORMACIONES RECIENTES EN ESPAÑA**, 2010,

CASTILLO, J.J., **EL TRABAJO DEL FUTUROS**, 1999,

SANTOS ORTEGA, J.A., **PARO EXCLUSIÓN Y POLÍTICAS DE EMPLEO**, 2004,

SANTOS ORTEGA, J.A., **TRABAJO EMPLEO Y CAMBIO SOCIAL**, 2002,

BORDERÍAS, C., CARRASCO, C. E ALEMANY, C., **LAS MUJERES Y EL TRABAJO RUPTURAS CONCEPTUALES**, 1994,

PÉREZ OROZCO, A., **SUBVERSIÓN FEMINISTA DE LA ECONOMÍA**, 2014,

IDENTIFYING DATA**Xestión da innovación**

Subject	Xestión da innovación			
Code	O04G020V01906			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Lecturers	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
E-mail	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
General description	<p>As empresas desenvolven as súas actividades nunha contorna globalizada e, xa que logo, dinámica e complexa, que está en constante evolución e pola que flúen grandes cantidades de información. Para poder sobrevivir e progresar nesta contorna altamente competitiva, a innovación convértese nun elemento chave para a organización, independentemente da súa dimensión e do sector no que opere. A innovación non ten por que referirse, necesariamente, a grandes proxectos e logros, senón que pequenas modificacións en produtos, servizos, procesos ou organizativas ou comerciais poden representar unha importante vantaxe competitiva para a empresa. En calquera caso, resulta de vital importancia, sobre todo no caso das pequenas e medianas empresas, instaurar o espírito innovador na cultura da organización, de tal xeito que todos os axentes que a integran sexan conscientes de que se pode incrementar o seu potencial de innovación se se dedican suficientes recursos e capacidade directiva a xestionar un proceso ao que se ten que conferir natureza estratéxica.</p> <p>Esta materia ten como obxectivo que o alumnado adquira os coñecementos, técnicas e destrezas necesarias para realizar unha correcta xestión empresarial da innovación, na que se consideren os procesos de innovación como procesos estratéxicos, así como para unha adecuada interacción e aproveitamento de sinerxías cos diferentes axentes do sistema de I+D+i e con outras organizacións.</p> <p>Con esta materia preténdese capacitar ao alumnado para levar a cabo actividades relacionadas coa xestión da innovación e a tecnoloxía en calquera tipo de organización.</p>			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Identificar e valorar o proceso de xestión da innovación nunha empresa.	B1 B5 B9 B10	C16	D2
Identificar e valorar os elementos dun sistema de innovación.	B1 B9	C5 C16	
Situar no proceso empresarial as distintas ferramentas e métodos útiles para a xestión da innovación.		C12	D5
Identificar os problemas de xestión da innovación que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución.	B1 B10	C12	

Contidos	
Topic	
TEMA 1. A IMPORTANCIA ECONÓMICA DA INNOVACIÓN. □CONCEPTUALIZACIÓN E MEDICIÓN	1. A importancia da innovación na economía. 2. Concepto de innovación. 3. Medición da innovación
TEMA 2. A INNOVACIÓN	1. Tipoloxías de innovación.
TEMA 3. A TECNOLOXÍA	1. Definición de tecnoloxía. 2. O ciclo de vida da tecnoloxía. 3. Tipoloxías da tecnoloxía. 4. A necesidade de xestionar os recursos tecnolóxicos.
TEMA 4. O PROCESO DE INNOVACIÓN	1. Orixe do proceso de innovación 2. Principais modelos - Modelo linear - Modelo de Kline-Rosenberg - Modelo de innovación aberta
TEMA 5. □ESTRATEGIAS E CULTURA ORGANIZATIVA PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	1. Estratexias de innovación - Estratexia: concepto - Os cambios na estratexia empresarial: da carteira de produtos á carteira de competencias esenciais - O que son as competencias esenciais, competencias básicas ou core competencies? 2. Tipos de estratexias de innovación - Segundo como se oriente o proceso innovador - Segundo o momento que a empresa elixa para introducir a innovación no mercado (oportunidade competitiva) 3. Cultura innovadora
TEMA 6. METODOS E FERRAMENTAS PARA A XESTIÓN DA INNOVACIÓN	1. Vixilancia tecnolóxica e intelixencia competitiva. 2. Xestión do coñecemento. 3. Avaliación da competitividade e inventario. 4. Incremento do patrimonio tecnolóxico. 5. A protección das innovacións.
TEMA 7. OS SISTEMAS DE INNOVACIÓN	1. Os sistemas de innovación e os seus axentes. 2. Políticas públicas de apoio á innovación.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	36	59
Traballos de aula	27	27	54
Estudo de casos/análises de situacións	0	35	35
Probas de resposta curta	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Introduciranse os contidos fundamentais da materia mediante clase maxistral, apoiada con transparencias, vídeos e outros medios.
Traballos de aula	- Formularanse cuestións de razoamento e debate, a fin de fomentar a participación do alumnado na aula e o seguimento da información da actualidade empresarial no ámbito da innovación. - Analizaranse casos prácticos relacionados co temario que, ademais de axudar á súa comprensión, permitan mellorar a capacidade de expresión, análise e reflexión sobre a realidade da innovación dentro da empresa. - Proporanse lecturas complementarias para ilustrar e ampliar os temas tratados en clase. Pedirase ao alumnado a realización de pequenos traballos de síntese e crítica de ditas lecturas, para favorecer as súas capacidades analítica e crítica, de expresión escrita e de estruturación e síntese da información.
Estudo de casos/análises de situacións	O alumnado elaborará un traballo sobre unha innovación, titorizado pola profesora. Alén de procurar a aplicación dos conceptos tratados en aulas a unha concreta innovación, con este traballo procurase a mellora das capacidades de expresión escrita e busca e manexo da información.

Atención personalizada	
Methodologies	Description

Traballos de aula	Supervisión e atención ao proceso de adquisición das competencias da materia polo estudiantado.
Estudo de casos/análises de situacións	O traballo de curso sobre unha innovación que debe realizar o alumnado consta de 3 entregábeis. Tras o primeiro e segundo entregábeis, a docente corraxirá o traballo e achegará propostas de melloras e correccións sobre os seus contidos e desenvolvemento. O alumnado deberá ter en conta estas suxestións para a seguinte entregado traballo.

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Traballos de aula	Avaliación continua ao longo das sesións presenciais do curso. Consiste na resolución, de maneira individual ou en grupo, de cuestións expostas, orientadas e supervisadas polo profesorado, sobre a materia. Avaliarase a participación do alumnado e a comprensión da materia.	40	B1 B9 B10	C12 C16	D2
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliación do traballo de curso sobre unha innovación. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 na cualificación deste traballo.	30	B5 B9 B10	C16	D2 D5
Probas de resposta curta	Exame a celebrar a final de curso, na data oficial establecida polo centro. É preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 nesta proba.	30		C5 C12	D5

Other comments on the Evaluation

- **Primeira convocatoria (maio):**

- **Alternativa a)**

- Avaliación continua segundo os criterios de avaliación arriba expostos. Enténdese que os estudantes que teñan algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua e optan, por tanto, por este sistema de avaliación.

- **Alternativa b)**

- So para os estudantes que non teñan seguido a avaliación continua. Exame global dos contidos da materia. A cualificación do exame será o 100% da nota final.

- **Segunda convocatoria (xuño-xullo):**

- **Alternativa a)**

- Para os estudantes que teñan seguido a avaliación continua e non teñan superado o exame e/ou o traballo de curso. Poderán recuperar exame e/ou traballo suspendidos, na data oficial de xuño-xullo establecida para a avaliación da materia.
    - O alumnado que se atope nesta situación tería unha cualificación de suspenso na primeira oportunidade (maio). A nota numérica que lle aparecería en actas na primeira oportunidade (maio) sería a correspondente á media ponderada das diferentes probas de avaliación, e en caso de que a media dese aprobado, apareceríalle unha cualificación de 4,9.

- **Alternativa b)**

- Exame global dos contidos da materia en xuño-xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.

- **Estrutura dos exames do 100% (Alternativas b):**

- Unha primeira parte de cuestións relativas a conceptos básicos da materia. Será necesario obter unha nota mínima (7 sobre 10) nesta parte da proba para poder realizar a seguinte parte.
  - Unha segunda parte consistente en cuestións de relacionamento, casos prácticos, exercicios, preguntas tipo tema, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017-2018.

No caso de conflito ou disparidade entre datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da FCETOU.

Observación importante:

Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E., **Estrategia de innovación**, 2005,

HIDALGO NUCHERA, A.; LEÓN SERRANO, G. e PAVÓN MOROTE, J., **La gestión de la innovación y la tecnología en las organizaciones**, 2002,

MORCILLO ORTEGA, P., **Cultura e innovación empresarial**, 2007,

Complementary Bibliography

<http://informecotec.es/>,

Recomendacións**Subjects that it is recommended to have taken before**

Empresa: Fundamentos de administración/O04G020V01102

Empresa: Xestión de empresas/O04G020V01203

Historia: Historia económica/O04G020V01103

Dirección estratéxica/O04G020V01503

Teoría da organización/O04G020V01505

Other comments

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéanse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

IDENTIFYING DATA**Creación e viabilidade de empresas**

Subject	Creación e viabilidade de empresas			
Code	O04G020V01907			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	González Cortes, Rafael			
Lecturers	González Cortes, Rafael			
E-mail	ragon@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Proceso de creación de empresas. Emprendedor e idea de negocio. Creatividade e innovación aplicadas á idea de negocio. Plan de empresa. Acceso á condición de empresarios. Trámites e implicacións prácticas			

Competencias

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Comprender e interpretar conocimientos acerca dos fundamentos da xestión da empresa:	A1	B1	C1	D3
problemas económicos internos e interrelacións entre os distintos subsistemas.	A2	B2	C5	D5
	A3	B3	C6	
	A5	B5	C7	
		B10	C8	
		B11	C11	
		B13	C13	
			C15	

Contidos

Topic

BLOQUE 1 : FUNDAMENTOS

BLOQUE 1: FUNDAMENTOS

Tema 1: La idea de crear una empresa
Tema 2: El empresario como factor de creación de empresas
Tema 3: La figura del emprendedor
Tema 4: La viabilidad de la empresa I : Generalidades
Tema 5: La viabilidad de la empresa II : Aspectos prácticos
Tema 6: El Plan Económico - Financiero

BLOQUE II: EL PLAN DE EMPRESA EN LA PRACTICA

Introducción.
Definición del proyecto de negocio.
El Equipo promotor.
Análisis y diagnóstico de la situación.
El Plan de Marketing.
El Plan Operativo.
El Plan de Recursos Humanos.
El Plan Económico - Financiero.
Análisis de Viabilidad del negocio.
El Plan Jurídico formal.
El Plan de Innovación/Plan de calidad.
Conclusiones del Plan de empresa.
El Plan de implantación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	18.5	19	37.5
Presentacións/exposicións	7	8	15
Lección maxistral	17.5	0	17.5
Traballos e proxectos	0	60	60
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	18	20

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividades en las que se formulan problemas y/o ejercicios relacionados con la materia. Se utilizan como complemento de la lección magistral
Presentacións/exposicións	Los alumnos deberán presentar los ejercicios y/o trabajos en clase que les proponga el profesor. También deberán realizar individualmente un Plan de empresa sobre una empresa de nueva creación, que tendrán que entregar y/o exponer el día del examen
Lección maxistral	Explicación por parte del profesor de los contenidos básicos de la materia. Explicación de las directrices de trabajo, fuentes de información y pautas para desarrollar el trabajo de la materia. Se trata de suscitar en los alumnos el interés por la creación de empresas, como una posible alternativa empresarial. Para ello, tendrán que integrar los conocimientos adquiridos en otras asignaturas y aplicarlos a la creación de la propia empresa.

Atención personalizada

Tests	Description
Traballos e proxectos	Seguimiento personal de los trabajos realizados por los alumnos, y más concretamente en lo que se refiere a la realización del Plan de Empresa

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Presentacións/exposicións	Incluye la presentación y exposición de los trabajos y proyectos	10	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3 B5	C1 C5 C6 C7	D3 D5
				B10 B11 B13	C8 C11 C13 C15	
Traballos e proxectos	Incluye la realización por parte del alumno de un Plan de Empresa del sector turístico, a propuesta del profesor, sobre una empresa de nueva creación.	60	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3 B5	C1 C5 C6 C7	D3
				B10 B11 B13	C8 C11 C13 C15	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Pruebas para evaluación de las competencias que incluyen preguntas abiertas sobre un tema. Los alumnos deben desarrollar, relacionar, organizar y presentar los conocimientos que tienen sobre la materia en una respuesta extensa	30	A1 A2 A3 A5	B1 B2 B3 B5	C1 C5 C6 C7	D3 D5
				B10 B11 B13	C8 C11 C13 C15	

Other comments on the Evaluation

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017-18.

Avaliación: Realizaranse probas nas que se demostre a adquisición de competencias da materia.

O conxunto de probas especificado arriba constitúe o sistema de avaliación continua. Para superar a avaliación continua será obrigatorio a realización dos traballos tutelados e de todas as probas citadas anteriormente.

Para aqueles alumnos que non sigan a avaliación continua o sistema de avaliación será unha proba global de toda a materia que valerá o 100% da nota.

Calquera evidencia de traballos e probas plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso en todas as convocatorias do curso académico correspondiente.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas en e calendario de probas de avaliación aprobada pola Xunta de Centro para o curso 2017-2018. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

AMARU MAXIMIANO, ANTONIO, **ADMINISTRACIÓN PARA EMPRENDEDORES: FUNDAMENTOS PARA LA CREACIÓN Y GESTIÓN DE NUEVOS NEGOCIOS**, 2008,

MEYER, PEDRO, **25 CASOS DE ÉXITO EN EL MUNDO EMPRESARIAL**, 2009,

GONZALEZ CORTES,R., **EI PLAN DE VIABILIDAD DE LA EMPRESA. Formulación de un Plan de Consolidación y Desarrollo empresarial Sostenible**,

GONZALEZ CORTES,R., **EI PLAN ECONOMICO FINANCIERO DE LA EMPRESA. Resolución de un caso práctico. i**,

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Diseño de sistemas de control orzamentario**

Subject	Diseño de sistemas de control orzamentario			
Code	004G020V01908			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator	González Sánchez, María Beatriz			
Lecturers	González Sánchez, María Beatriz			
E-mail	bgonzale@uvigo.es			
Web	http://http://bgonzale.webs2.uvigo.es/			
General description	Esta materia ten por obxectivo capacitar ao alumno na aplicación dos principios e técnicas de elaboración de orzamentos, así como as de control orzamentario.			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
(*)Capacitar al alumno en la elaboración de informes a partir de la información obtenida de los presupuestos	B1 B2 B3 B4 B5 B10 B13 B14	C1 C5	D1
(*)Preparar al alumno en la determinación de desviaciones, así como en el análisis crítico de la información derivada de su cálculo.	B9 B10	C6 C10	D1
(*) Fomentar en el alumno el razonamiento con criterios económicos	B1 B4 B5 B9 B14	C5 C6 C10 C14	D1

Contidos

Topic	(*) Tema 1 Principios de presupuestación
-------	--

(*)Tema 2 El presupuesto global de la empres
 (*)Tema 3 El presupuesto de ventas
 (*)Tema 4 El presupuesto de producción
 (*)Tema 5 El presupuesto de aprovisionamiento o compras
 (*)Tema 6 El presupuesto de personal
 (*)Tema 7 El Presupuesto de gastos de Distribución y Ventas
 (*)Tema 8 El presupuesto de gastos financieros y de administración
 (*)Tema 9 Los documentos presupuestario de síntesis
 (*)Tema 10 El control presupuestario: Análisis de las desviaciones

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	54	72
Prácticas en aulas informáticas	23	16	39
Tutoría en grupo	5	10	15
Resolución de problemas e /ou ejercicios de forma autónoma	4	20	24

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición na aula, por parte do docente, dos contidos máis relevantes e de maior dificultade conceptual. Control da aprendizaxe
Prácticas en aulas informáticas	Proposta de exercicios nos que o alumno desenvolve, individualmente e con folia de cálculo, a resolución dos casos suscitados. Supervisión e asistencia do docente.
Tutoría en grupo	Control titorial do proceso de aprendizaxe do alumno. Repaso teórico-práctico dos contidos impartidos. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.
Resolución de problemas e /ou ejercicios de forma autónoma	Proposta de exercicio teórico práctico a resolver polo alumno

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas e /ou ejercicios de forma autónoma	Problemas e/ ou exercicios teórico prácticos a resolver polo alumno

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Lección maxistral	Evidencias da aprendizaxe teórica a través da realización dalgunhas actividades na a aula	10	B1		
			B2		
Prácticas en aulas informáticas	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno durante o curso, para consolidar o seu proceso de aprendizaxe na materia.	15	B3	C1	
			B4	C5	
			B9	C6	
			B10	C10	
				C14	
Tutoría en grupo	Evidencias da aprendizaxe práctica a través da resolución das cuestións que se propoñen ao alumno que traballará en grupo	5	B3	C10	
			B4	C14	
			B9		
			B10		
Resolución de problemas e /ou ejercicios de forma autónoma	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuadrimestre, sobre a adquisición de competencias de coñecemento, destreza na práctica e a adaptación a novas situacións.	70	B5	C1	D1
			B13	C5	
			B14	C6	
				C10	
				C14	

Other comments on the Evaluation

A descrición

desta guía esta pensada para a modalidade presencial. A nota obtida polo alumno na parte presencial terá vixencia para as convocatorias as que lle dea dereito a matrícula de cada curso académico.

A concreción das actividades

a desenvolver dependerá en gran medida do número de alumnos, medios para traballar, etc.

Conductas inadecuadas, contrarias e prexudiciais á convicencia e á súa corrección, poderán ser sancionadas coa perda do dereito á avaliación continua por parte do estudante responsable

---

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Drury, Colin, **Management and Cost Accounting**, 9th, Cengage Learning Emea, 2015

Complementary Bibliography

ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE CONTABILIDAD Y ADMINISTRACIÓN DE EMPRESAS (AECA), **Principios de Contabilidad de Gestión. Documento 4. "El Proceso Presupuestario en la Empresa"**, 1992

Muñiz, L., **Control presupuestario. Planificación, elaboración y seguimiento del presupuesto**, ROFIT Editorial, 2009

Nicolás, Pere, **Elaboración y control de presupuestos**, Editorial Gestión 2000., 2007

Martínez Pedrós, D. y Milla Gutiérrez, A., **Cómo elaborar y controlar los presupuestos anuales**, ESIC Editorial, 2002

Recomendacións

Other comments

As datas e horarios das probas de avaliación están disponibles na web da Facultade.

IDENTIFYING DATA**Mercados financeiros**

Subject	Mercados financeiros			
Code	O04G020V01909			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Economía financeira e contabilidade			
Coordinator				
Lecturers	Docampo Parente, Jerónimo			
E-mail				
Web				
General description	(*)O obxectivo de esta materia e proporcionar aos alumnos, os coñecementos básicos e esenciais da xestión dos recursos financeiros tanto no referente a valoración dos recursos financeiros en xeneral como na toma de decisións financeiras, sexan estas de inversión ou de financiación			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
(*)Xestión da información financeira e *analítica da empresa	B1	C1	D1
	B3	C4	
	B13	C6	
	B14	C12	

(*)*Evaluar alternativas de *planificación, dirección e control de empresas, así como saber tomar decisións estratéxicas	B2 B11 B14	C5 C9 C11 C14	D4
(*)Capacidade de comunicación oral e escrita	B2 B5 B8 B9	C13 C14	D2 D3
Tomar decisións na procura de dar solucións a problemas relativos á situación socio-laboral da empresa aplicando métodos e técnicas adecuados, e emisión e presentación de informes correspondentes			
(*)Capacidade de traballo en equipo así como a nivel individual.	B9 B13	C3 C5 C10 C13	D2 D5

Contidos

Topic	
(*)PARTE I. EL SISTEMA FINANCIERO: ASPECTOS GENERALES.	(*)1. El sistema financiero. 2. Activos financieros. 3. Instituciones financieras. 4. Mercados financieros.
(*)PARTE II. EL SISTEMA FINANCIERO ESPAÑOL: INTRODUCCION.	(*)5. Evolución y estructura del Sistema Financiero Español. 6. El Banco de España.
(*)PARTE III. INSTITUCIONES FINANCIERAS	(*)A) Bancarias 7. Componentes y regulación legal: creación, expansión y solvencia. 8. La inversión y los servicios prestados a la clientela. 9. Los resultados de las entidades bancarias. 10. Sistema bancario: situación actual y perspectivas futuras. B) No bancarias. 11. Establecimientos financieros de crédito. 12. El Instituto de Crédito Oficial (ICO). 13. Entidades de seguros y fondos de pensiones. 14. Otros intermediarios financieros: sociedades de garantía recíproca, instituciones de inversión colectiva y sociedades y fondos de capital-riesgo.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	30	45
Titoría en grupo	5	9	14
Lección maxistral	30	57	87
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	
Titoría en grupo	

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Titoría en grupo	(*)Avaliación da exposición da realización de forma autónoma ou en grupos de exercicios propostos *previamente ás sesións: 10%. Avaliación mediante a realización de *test sobre os contidos teóricos expostos nas sesións *magistrales: 20%. Nas probas esixírase un nivel mínimo para superalas.	30	B1 B3 B8 B13	C1 C5 C10 C13	D1 D2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	B2 B5 B9 B13	C3 C4 C6 C9 C11 C12	D3 D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	(*)Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Deste xeito, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	40	B11 B14	C5 C13 C14	D5

Other comments on the Evaluation

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2015-2016.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

PAREJO J.A.; CUERVO, A.; CALVO A.; RODRIGUEZ SAIZ, L, **Manual de Sistema Financiero Español.**, Ariel,

CASILDA BEJAR, R.; LAMOTHE FERNANDEZ, P.; MONJAS BARROSO, M, **La banca y los mercados financieros.**, Alianza Universidad,

MARTIN, M.; MARTIN, J.L.; OLIVER, M D.; DE LA TORRE, A, **La operativa en los mercados financieros: casos prácticos.**, Ariel Economía,

Recomendacións

Other comments

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación para o desenvolvemento da materia e se plantea con flexibilidade, por lo que pode darse o caso de que se apliquen ajustes a lo largo do curso académico

IDENTIFYING DATA				
Mercadotecnia sectorial				
Subject	Mercadotecnia sectorial			
Code	004G020V01910			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Mazaira Castro, Andrés			
Lecturers	Fraiz Brea, José Antonio Mazaira Castro, Andrés			
E-mail	amazaira@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia identifica distintos campos de actividade nos que se requiren prácticas diferenciais de mercadotecnia adaptadas ás características particulares de comercialización. Estudos das estratexias de mercadotecnia adecuadas para estes tipos de empresas			

Competencias	
Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B11	Redactar proxectos de xestión global ou de áreas funcionais da empresa
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C14	Elaborar os plans e políticas nas diferentes áreas funcionais das organizacións
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe			
Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Saber aplicar os principios da mercadotecnia a calquera empresa e sector	B1	C5	D1
	B5	C6	D3
	B9	C7	D4
	B13	C9	
Discutir un problema de mercadotecnia empresarial e deseñar unha solución	B2	C9	D1
	B5	C10	D3
	B8	C13	D4
	B9	C14	D5
	B10	C16	
	B11		
	B14		

Contidos

Topic

1. Mercadotecnia de servizos	1.1. Mercadotecnia turística 1.2. Mercadotecnia bancaria 1.3. Mercadotecnia sanitaria
2. Mercadotecnia industrial	*
3. Mercadotecnia non lucrativa	3.1. Mercadotecnia social 3.2. Mercadotecnia política 3.3. Mercadotecnia nas organizacións non lucrativas
4. Mercadotecnia pública	*
5.- Mercadotecnia para empresas de base tecnolóxica	*

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19.5	0	19.5
Titoría en grupo	5	0	5
Prácticas de laboratorio	22.5	18	40.5
Estudo de casos/análises de situacións	0	14.5	14.5
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Presentacións/exposicións	0	10	10
Traballos e proxectos	0	27.5	27.5
Probas de resposta curta	1.5	30	31.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia coa participación do alumnado
Titoría en grupo	Primeiras sesións de traballo para explicar a forma de elaboración e exposición dos traballos e para formar e pór en marcha os grupos
Prácticas de laboratorio	Resolución de casos prácticos e exercicios relacionados cos contidos da materia. Traballo en grupo. Exposición de traballos sobre a materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Realización de traballos sobre as aplicacións sectoriais da mercadotecnia
Actividades introdutorias	Presentación da materia cos seus contidos básicos e planificación do traballo do curso
Presentacións/exposicións	Realización das exposicións dos traballos presentados

Atención personalizada

Methodologies	Description
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas en grupo na aula.
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas dos casos prácticos na aula ou no despacho.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticas de laboratorio	Asistencia, participación e desenvolvemento de casos prácticos nas clases	10	B1 C9 D1 B5 C14 D3 B9 C16 D4
Estudo de casos/análises de situacións	Elaboración de traballos prácticos	10	B1 C9 D1 B5 C10 D3 B9 C13 D4 B10 C14 B11 C16 B13 B14
Presentacións/exposicións	Realización das exposicións dos traballos presentados	15	B1 B5

Traballos e proxectos	Entrega e exposición de traballos teóricos da materia	25	B1 B2 B5 B9 B13	C5 C9 C14 C16	D1 D3 D4
Probas de resposta curta	Exame sobre os contidos da materia	40	B5	C6 C7	

Other comments on the Evaluation

No caso de que o estudante non opte pola avaliación continua, este terá que realizar unha proba escrita. Dita proba comporase de tres partes: test; preguntas curtas e de desenvolvemento; resolución dun caso práctico. A duración da proba será de noventa minutos.

En segunda convocatoria, manterase o procedemento de avaliación anteriormente descrito.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2017-18.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Aguire, M.S., **Marketing en sectores específicos**, Ediciones Pirámide,

Cubillo, J.M. e Cerviño, J., **Marketing sectorial**, ESIC, Madrid,

---

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dirección comercial I/O04G020V01403

Dirección comercial II/O04G020V01502

Investigación comercial/O04G020V01701

IDENTIFYING DATA

Internal company control and simulation

Subject	Internal company control and simulation			
Code	O04G020V01911			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Domínguez Vila, Trinidad López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
Lecturers	Domínguez Vila, Trinidad López-Valeiras Sampedro, Ernesto			
E-mail	elvaleiras@uvigo.es trinidad@uvigo.es			
Web				
General description	(*)A materia pretende que o alumno simule o funcionamento dunha empresa e coñeza os instrumentos necesarios para poder dominar todos os aspectos relacionados cos sistemas de seguridade (preventivo) e supervisión (a posteriori) que ten a empresa para controlar o que ocorre nela.			

Competencies

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B3	Skills related to the use of those computer applications used in business management
B5	Oral and written communication skills.
B8	Capable of fluent communication within the student's context including interpersonal skills such as active listening, negotiation, persuasion and presentation
B9	Ability to work effectively within a team
B11	Design global management projects or projects related to the functional areas within a company
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C1	Acquire and understand knowledge regarding: the relationships between the different subsystems that make up the business system
C3	Acquire and understand knowledge regarding: Internal aspects, functions and processes of organisations including their nature, structure, direction, operation and management
C4	Acquire and understand knowledge regarding: The economic framework regulating business activities and the corresponding legislation
C5	Acquire and understand knowledge regarding: The relationship between the business and its surroundings, evaluating its impact on business strategy, behaviour, management and sustainability
C6	Acquire and understand knowledge regarding: The different processes, procedures and practices related to business management
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C11	Make strategic decisions using different types of business models
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C13	Mobility and adaptability to different contexts and situations
C14	Draw up plans and policies in the different functional areas within organisations
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information
D1	Effective personal management in terms of time, planning and behaviour, motivation and initiative both as an individual and as a member of the business community
D2	Capacity for leadership, including empathy with others
D3	Responsibility and the capacity to take on commitments
D4	Ethical commitment in work
D5	Motivation for quality and continuous improvement

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Control of the internal operation, especially of people's performance based on the knowledge of the quality of the current information system, detecting the possible weaknesses of the company	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C4	D3
	B8	C6	D5
	B13	C10	
	B14	C11	
Identify the elements, processes and strategies for the company and design plans that allow the use of decision making systems		C12	
		C16	
	B1	C1	D2
	B3	C3	D4
	B8	C4	D5
	B13	C5	
	B14	C6	
		C9	
		C10	
		C12	
Design plans that allow the use of decision making systems, of a systematic and immediate way.		C13	
		C14	
		C16	
	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C5	D5
	B5	C6	
	B8	C10	
	B9	C11	
	B11	C12	
B14	C14		
Get communication resources, both oral and written, that allow to implement the capabilities, as well as manage elements of assertiveness that facilitate the work in group and the leadership.		C16	
	B1	C6	D1
	B2	C14	D2
	B5		D5
	B8		
	B9		
Recognise the users of the information and their particular informative needs	B13		
	B14		
	B1	C1	D1
	B2	C3	D2
	B3	C4	D3
	B5	C6	D4
	B8	C10	D5
B9	C16		
B13			
B14			

Contents

Topic	
BLOCK 1: INTERNAL CONTROL	CH 1. Nature of the Internal Control CH 2. The procedures of Internal Control CH 3. Diagram charts CH 4. COSO framework
BLOCK 2: SIMULATION	CH 5. Simulation models CH 6. Practical applications

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Master Session	22.5	33.75	56.25
Troubleshooting and / or exercises	27.5	41.25	68.75
Troubleshooting and / or exercises	2.5	22.5	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Master Session	Lecture in the classroom about the most notable contents and those of greater conceptual difficulty.

Troubleshooting and / or Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group. exercises

Personalized attention

Methodologies	Description
Troubleshooting and / or exercises	Proposal of theoretical and/or practical exercises to resolve by the student individually or in group.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Master Session	Evidences of the theoretical and practical learning through the realisation of activities in the classroom.	15	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B11 B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12	D2 D3 D4 D5
Troubleshooting and / or exercises	Evidence of practical learning through answering of the questions proposed student during the course, to consolidate the process of learning about a topic.	25	B1 B2 B5 B8 B9 B11 B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C16	D1 D2 D3 D4 D5
Troubleshooting and / or exercises	Resolution of one in-class tests, at the end of the semester, about the acquisition of the capabilities. A minimum level in theory and practical sections is required to pass the subject.	60	B1 B2 B3 B5 B8 B9 B11 B13 B14	C1 C3 C4 C5 C6 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

The description of this syllabus was developed for the on-campus modality.

The concretion of the activities to implement will depend to a large extent on the number of students in each group. This guide is subject to modifications along the course if necessary.

The dates and schedules of the evaluation exams were approved by Board of Faculty and are available on the website of the Faculty.

Inappropriate behavior, harmful and contrary to the coexistence and its correction can result in penalties.

Sources of information

Basic Bibliography

Amat, O., Campa, F., **Manual del Controller**, Profit Editorial, 2013

Barquero, M., **Manual práctico de Control Interno: Teoría y aplicación práctica**, Profit Editorial, 2013

COSO, **Internal Control - Integrated Framework**, 2013

Ríos, D., **Simulación: métodos y aplicaciones**, 2008

Complementary Bibliography

Ramón Poch, **Manual de Control Interno**, 3ª edición,

Aldrich, C., **The complete guide to simulations & serious games**, 2012

Álvarez de Novales, J.M., **Business games: juego de simulación para empresas**, 1992

Baum, M.; Dickerboom, J.; Hackstein, M.; Mehling, M., **Business simulation. Example of a reflection of a business simulation**, 2010

Bernal, J.J., **20 herramientas para la toma de decisiones**, 2007

Jensen, R., **Laboratorio de administración en empresas**, 1996

Wiston, W.L.; Albrigh, S.C., **Practical management science**, 2011

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Statistical operational techniques**

Subject	Statistical operational techniques			
Code	004G020V01912			
Study programme	(*)Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	2nd
Teaching language	Spanish Galician			
Department				
Coordinator	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
Lecturers	Mosquera Rodríguez, Manuel Alfredo			
E-mail	mamrguez@uvigo.es			
Web				
General description	It is an optional subject of the second quadmester of fourth course of the degree. It treats of a subject for students that surpassed the three first courses, and that therefore they have training in the disciplines of mathematics and statistics.			

Competencies

Code	
B1	Ability to analyse and synthesise
B2	Critical and self-critical thinking
B13	Capacity for learning and independent work
B14	Capacity to apply the theoretical and practical knowledge acquired in a specialised academic context
C7	Acquire and understand knowledge regarding: The main instrumental techniques applied to the business context
C9	Identify the generalities of the economic problems posed in companies, and know how to apply the main instruments available in order to address these problems
C10	Assess the situation and foreseeable evolution of a company based on the relevant information records
C12	Solve problems effectively and make decisions using the appropriate quantitative and qualitative methods, including the identification, expression and solution of business problems
C16	Skills in looking for, identifying and interpreting sources of relevant economic information

Learning outcomes

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Differentiate between parametric and non parametric contrasts.	B1 B2 B14	C7
Use the independence and homogeneity contrasts for the analysis of the existing relations between two qualitative variables.	B14	C12 C16
Obtain information of a 2 x 2 contingency table.	B14	
Enter to the student in the analysis of tables of contingency n x m	B14	C7 C12 C16
Analyze the results of a contingency table	B1	C7 C12
Handle and apply the techniques of analysis of variance.	B1 B14	C12
Know the value of the fulfillment of the applicability conditions of both analysis of variance and regression models.	B1 B14	C7 C12
Study the bases of the classical statistical models, their utility and limitations, particularly in the models of linear regression and general linear regression.	B1 B2 B14	C7 C9 C10 C12 C16
Use the statistical analysis software	B13 B14	
Interpret properly the results provided by the statistical software R	B1	C7

Contents

Topic	
Non parametric statistical methods	Goodness of fit Homogeneity Independence
Analysis of qualitative data	2 x 2 contingency tables Complex tables The danger of the contingency tables
Analysis of variance	One-way ANOVA: fix and random effects. Two-way ANOVA
Regression and correlation	Nonlinear models and transformations Polynomial regression Multiple regression Analysis of the Covariance GLM

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Practice in computer rooms	14.5	29	43.5
Troubleshooting and / or exercises	10	8.5	18.5
Autonomous troubleshooting and / or exercises	0	20	20
Master Session	20	40	60
Short answer tests	2	0	2
Multiple choice tests	2	0	2
Troubleshooting and / or exercises	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Practice in computer rooms	It consists in to solve problems, with the help of the statistical package R, related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Troubleshooting and / or exercises	It consists in the manual realization or with the R/*Excel software of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Autonomous troubleshooting and / or exercises	It encompasses the realization of problems related with the contents of the subject. It allows to the students to implement in an effective form the theoretical knowledges learned in the master sessions through the realization of activities such as exercises and problems.
Master Session	It will consist in the presentation, with the help of practical cases, of the theoretical contents of the subject, complemented with the use of audiovisual media

Personalized attention

Methodologies	Description
Practice in computer rooms	Will carry out an individual analysis of the students by means of his work in the practical groups.
Autonomous troubleshooting and / or exercises	Will carry out an individual analysis of the students by means of the different works/exercises delivered along the course.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Troubleshooting and / or exercises	It consists in the realisation, with the help of the statistical package R, of problems on the contents of the subject	50	B1 C9 B2 C10 B13 C12 B14 C16
Master Session	It consists in the realisation of short questions or test on the theoretical contents of the subject	50	B1 C7 B2 C10 B14 C12

Other comments on the Evaluation

CONTINUOUS EVALUATION:

Practical part: they will realise tests with the computer in the practical classrooms. If the individual grade of each test is greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the practical part. Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the tests.

Theoretical part: it could be an only multiple choice/short answer test at the end of the period or it could consist in the delivery of several works, where the students have to apply the statistical technics seen until the moment. To calculate the note of the theoretical part in the case of the delivery of the works one has to take into account that:

- If the individual grade of each work is greater than or equal to 3 (on 10) then the average of these grades is the grade of the theoretical part.
- Otherwise, the note of the practical part will be the minimum between 4 and the average of the grades of the works.

To pass the subject the student has to reach a minimum grade of 4 in the theoretical part (on 10) and a 5 in the weighted sum of the two grades.

NON CONTINUOUS EVALUATION

There will be an alternative system of evaluation for the students that opt to the non continuous evaluation. It consists in an only test where he/she will be evaluated on the contents studied along the course. The test will consist in the resolution of practical/theoretical problems having the help of the statistical software R.

JULY EXAM

The system of evaluation of the exam of July will be the that of **NON continuous evaluation** for all the students.

That student that use or cooperate in **fraudulent procedures** (copy, present by another student, plagiarism, ...) in any of the activities of evaluation will be evaluated by the method of **NON continuous evaluation**.

The dates and schedules of the evaluation exams of the different periods are the specified in the calendar of evaluation exams approved by the Board of the Centre for the course 2017-18. In case of conflict or disparity between the dates of the examinations will prevail the indicated in the web of the FCETOU.

Sources of information

Basic Bibliography

Anderson, D.R., Sweeney, D.J. y Williams, T.A., **Estadística para administración y economía**, 11, Cengage Learning, 2011

Newbold, P.; Carlson, W. L. y Thorne, B., **Estadística para Administración y Economía**, 6, Pearson Prentice Hall, 2008
R Development Core Team, **R: A language and environment for statistical computing**, R Foundation for Statistical Computing, 2015

Complementary Bibliography

Lind, D. A., Marchal, W. G., Wathen, S.A., **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGraw-Hill, 2012

Peña sanchez, D., **Estadística. Modelos y métodos**, Ed Alianza Universidad, 2000

Vilar Fernández, J.M., **Modelos estadísticos aplicados**, Servicio de Publicaciones da Universidade da Coruña, 2003

Webster Allen L, **Estadística aplicada a los negocios y a la economía**, McGrawHill Interamericana, 2006

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Statistics: Statistics/O04G020V01204

Mathematics: Mathematics/O04G020V01104

Econometrics/O04G020V01304

Other comments

It will use the platform of virtual teaching *FAITIC of the University of Vigo (faitic.uvigo.es), where the enrolled students will find all the necessary material for the development of the subject.

Besides, unsuitable behaviours, contrary and hurtful to the school life and his correction will comport that the responsible student/s will be evaluated by the method of NON continuous evaluation, as well as the corresponding disciplinary actions that consider timely.

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	004G020V01991			
Study programme	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	12	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Organización de empresas e márketing			
Coordinator	Sánchez Sello, Francisco Javier			
Lecturers	Sánchez Sello, Francisco Javier			
E-mail	javiss@uvigo.es			
Web				
General description	O Traballo fin de grao consiste na realización dun traballo orixinal e inédito por parte do alumnado que deberá facer de maneira persoal e autónoma, seguindo as orientacións dun titor ou titora académico. Está orientado a que cada estudante mostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias reflectidas nesta guía docente: definir a metodoloxía dun proxecto e formular un plan de traballo relacionado cun ou varios dos ámbitos de coñecemento presentes no Grao; levar a cabo o traballo proxectado; presentar e defender publicamente o TFG.			

Competencias

Code	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9
Aplicar procesos e procedementos para recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de maneira metódica en orde a xerar unha conclusión ou proposta dentro dunha temática, problema ou ámbito de estudo, sostida por argumentos ou razoamentos coherentes.	B2 B12	C11 C12 C15 C16
Adquirir compromisos e exercer responsabilidades persoais de carácter profesional, pondo en práctica hábitos de traballo individual, imprescindibles para realizar actividades intelectuais complexas durante un período de tempo determinado.	B13 B14	D1 D3 D4
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convencións académicas dentro da área propia de estudo e que recolla de forma sistemática a formulación, proceso e resultado do traballo fin de grao.	B1 B4 B5	C8 C11 C15
Transmitir os coñecementos e habilidades adquiridas, e presentar de forma rigorosa e convincente o traballo realizado, de forma escrita e oral.	B4 B5	C15

Contidos

Topic	
Cada estudante abarcará unha temática, problema ou ámbito de estudo que constitúa o obxecto do traballo fin de grao dentro da área propia do Grao de Administración e Dirección de Empresas	Desenvolver o tema de acordo ás suxestións dos titores e seguindo os formatos propostos pola facultade

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudos/actividades previas	10	20	30
Traballo tutelado	30	50	80
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	150	150
Traballos e proxectos	2	38	40

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudos/actividades previas	Deseño do traballo, recompilación, descrición e análise de fontes e/ou bibliografía
Traballo tutelado	Titorías personalizadas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolvemento central do traballo. Actividade autónoma na que cada estudante leva a cabo un proxecto orixinal e inédito seguindo as orientacións dun titor ou titora académico

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe baseado en proxectos	
Estudos/actividades previas	
Traballo tutelado	

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Traballos e proxectosDefensa pública do TFG ante Tribunal Avaliador

100

B1 C1 D1
B2 C2 D3
B4 C3 D4
B5 C4 D5
B12 C5
B13 C6
B14 C7
C8
C9
C11
C12
C15
C16

Other comments on the Evaluation

Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados.

Valorarase tanto o contido do traballo como a calidade da súa estrutura e desenvolvemento. Tamén se valorará a capacidade de comunicación escrita e oral do alumno, así como como capacidade de interacción co Tribunal.

O titor/a poderá presentar un informe sobre a evolución e realización do traballo que sirva de orientación ao Tribunal.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

A información e documentación específica do traballo fin de grao, así como o proceso de asignación dos traballos e temas exponse e realiza a través do aplicativo accesible en <http://fcetou.uvigo.es/aplicativotfg/>
